

Grækarismessu- haldið í Trongisvági

Gott grækarismessufólk!
Góðu skótar!

Eins og aðrastaðni í Føroyum, hevur verið tann síður at skipa verður fyri grækarismessuhaldi fyri at taka ímóti tjaldinum, soleiðis eisini her, og vóni eg at hesin síður kemur at halda fram.

Hesin dagur er ein a teim mongu, ið tú serliga leggur merki til. Tað tykist long tíð at biða eftir grækarismessudegi, men áðrenn tú varnast, so er hann her, og soleiðis eisini hesu ferð.

Grækarismessudagur 12. mars ber okkum boð um, at nú er veturin við at fara aftur um bak, hesin veturin, sum so ofta gav okkum mangan svønleysa nátt, tó hevur henda seinasta tíðin ikki verið so ring. Grækarismessan sigur okkum, at nú er várið byrjað og dagarnir verða longri og nú gongur av álvara ímóti ljósari tíðum. Dagurin minnir okkum á, at nú eiga flytuglarnir at koma og har ímillum tjaldini.

Tá tjaldið so er komið, liggja ofta fannir á fjøllum, soleiðis aftur í ár. Tjaldið toli kulda, men ikki hungur, og er nógv brim, so fær tjaldið ikki nógv at eta. Sum oftast siggjast bara nøkur fá tjeldur saman, men skjótt siggjast flokkar í fjøruni og haganum. Tá okur koma út í summar-mála tjaldursflokkarnir. Tá eru tey meiri tigandi og fara at reiðrast. Bøgan verður vanlig 3 egg, og bøgan vermir fyri tað mesta. Steggin situr skamt frá reiðrinum og skimast, um onkur skuldi komið. Kemur fólk til reiðrið, plaga bæði at lástast at vera særð og royna á henda hátt at lokka tey burtur frá reiðrinum. Ungarnir koma út eftir 2 1/2 viku, og duga skjótt at renna í kring. Koma teir í vanda, flekja teir seg niður á heiðina og eru ringir at siggja. Tá teir eru floydir, fara teir oman í fjøruna við foreldrunum. Bæði tjaldur og tjaldursungin duga at svimja. Ungarnir duga sera væl at kava. Um miðan september siggja vit aftur

tjaldursflokkar, tá fyri at gera seg klárar til rýmingina. Ungarnir rýma seinni. Tað hendir at nakrir ungar verða veturin yvir.

Sjálvt um tað í hesum døgum enn eru lötur við bæði kava, regni og kulda, so slota vit eftir tjaldursklippinum, tí vit gleða okkum at siggja tað fyrsta tjaldið og hoyra tað fyrsta klippið.

Eg leitaði mær oman á sandin dagin fyri grækarismessudag fyri at siggja okkurt tjaldur. Jú, sanniliga sá eg eitt. Tað gekk har og leitaði eftir onkrum til matna. Hetta fekk meg at hugsa um tað tjaldið, sum gekk einsamalt á heysti eftir at hini vóru farin orsakað av veingjabroti, og við longslí og vón um at árið skjótt fór at nærkast og tey aftur hittast. Eftir eina løtu sá eg hinumegin ósan ein flokk upp á umleið hálvt hundrad tjeldur. Eg gekk nærri at tjaldinum fyri at vita hvat kundi feila tí, og fór tað á flog yvir um ósan ímóti hinum flokkinum, men setti seg burtur frá hinum.

Hví mundi nú hetta eina tjaldið ganga har púra einsamalt, og hvat hevur hetta at siga okkum? Er tað ikki eisini soleiðis við menniskjuni. Tað eru nøkur, ið fela seg útistoyttan av eini hverjari orsök, ella verða útistoytt av hinum. Ella kanska hetta tjaldur eins og vit av og á koma út fyri at missa okkara besta vin, og vilja sostatt vera í einingi. Ella kann tað hugsast, at búrkroppurin, menniskjan, ið er so klók, hevur verið upp á spæl. Vit kenna jú søguna um ternubøguna og ungar hennara.

Í dag taka vit ímóti tjóðfugli okkara. Væl er valt, tí mong eru fuglasløgini og vøkur eru tey øll at sjá. Tó eru ikki øll samd um tjaldið, sum tjóðfugl. Onkur vildi heldur, at tað skuldi verið lundin, onnur súlan, líkkan ella hvi ikki stárin, sum alt árið er hjá okkum.

Sigskvaldur sigur í yrking síni um tjóðfuglin:

titt flog er hitt friðleysa
titt klipp karvar mitt sinn,
tín litur er fremmandur og vikur frá bønum,
tú ert ikki hin búfasti fuglurin,
tú ert ikki hin ljóðfagri fuglurin,
tú ert ikki hin vakrasti fuglurin.

Nógv fólk varð samankomið til grækarismessuhaldið í Trongisvági herfyri. Skótarnir gingu skrudgongu og hornorkestrið spældi. Bergur Stórhamar, skótaleiðari, helt røðuna, sum vit prenta í dag.

Jú, ymiskar eru mein-ingarnar.

Í øllum førum er tjaldið ein verja hjá smáfuglinum ímóti ágangi av rovfuglum og øðrum størri og sterkari fugli. Hetta verjustríð, sum tjaldið visir, skilja vit øll. Tjaldið vekir í mannabarmi eina kenslu og eitt ynski og vón um frælsi. Frælsi fyri tey minni mentu og frælsi fyri fólk sum heild. Fyri hetta eigur tjaldið rættin at vera tjóðfugl okkara. Og lat okkum øll hjálpa tjaldinum, við at taka orðini hjá Sverra Patursyni til okkum og gera nakað við tað, orðini hvar hann sigur »Latið smáfuglin og heiðafuglin fáa frið«.

Tað er onki at ivast í, at her er gott at vera. Og tí venda tjeldirni heim aftur til teirra heim. Sjálvt um tað var ov mikið av mati og góðum veðurlagi við sólrikum strondum í mun til okkara, so gjørdu tey seg ferðabúgvinn og stendnu móti norði, ímóti teim fjarskotnu klettum, har tey á fyrsta sinni sóu dagsins ljós, og finga at kenna tað bláa fólk, sum har býr.

Eins og tjaldið, so eru aðrir fuglar, so eru súlan og lomvigin longu

komin og eru hesir fuglar eisini eitt av várteknun okkara.

Tit, sum eldri eru, minnst tá ið men nfóru at rigga sluppinar til, tá vistu tit at várið var komið.

Hyggja vit at trønum, siggja vit, at fyrstu nálirnar eru komnar fram, og fólk eru eisini so smátt farin at hyggja at urtagarðinum. Jú, tað er nú ikki so leingi eftir til náttúran er vaknað og liv er komið í. Fyri hvønn dag sum gongur, siggja vit hvussu bøurin og hagin grønkast, dalar og liðir friðkast. Um ein mánað ella so, eru tey fyrstu smálombini komin og stuttligt verður at siggja tey spæla og renna dyst.

Í Føroyum er vakurt og ikki minni her ið vit búgva rundan um Trongisvágsfjørð. Tó er hugstoytt at siggja tann ljóta blett á suðursíðuni av Stóra innan fyrri víðalundina. Hetta er ein skammilig gerð ímóti tí vøkrum náttúru har við Sterling. Spyrst tú, so verður svarið, at hetta var ein neyðloysn og bert ein fyrbilsloysn. Um hetta er ein góð loysn, kemur tíðin at visa. Í øllum førum er tað ikki vakurt at siggja

og merkja roykin koma oman ígjøgnum dalin ein góðan summardag.

A sandinum og annars farm við strondini er ikki besta skilið. Tað lötuni eg gekk á sandinum komu tvey smábørn, og gingu tey eins og eg og hugdu at øllum örduddinum, sum var blakað fyri bakkan og rikið upp á land. Smágentan spurdi drongin, um tað ikki var øgiliga skitið, og játtaði hann og segði, at her mugu menn fara at rudda. Sjálvur mátti eg geva teimum rætt í, at har sá ikki nossligt út og at har mátti okkurt gerast. Og hetta kann hjálpast uppá, men bert um allir borgarnir taka seg saman, hond í hond, so ongin fær móguleikan at kasta örduddið fyri bakkan. Tað skal vera bannað skipum, ið sigla inn og út av teim feroysku firðunum, at blaka ördudd fyri borð inni á firðunum.

Tað mundi mangur maður standa spyrjandi, tá tað frættist at fjørðurin var ein teirra, ið ikki mátti dreypast grind á, vegna dálking. Tí er at gleðast yvir, at menn eru í ferð við at gera reinsiverk niðri á sandinum. Latið okkum øll saman seta okkum tað fyri, at Trongisvágsfjørður skal verða tann reinasti fjørður í Føroyum.

Um ikki ov langa tíð, so fara summargestirnir at koma. Lat okkum taka væl ímóti teimum. Ístaðin fyri at seta seg framman fyri sjónvarpskassanum, so heldur saman við teimum leita út í náttúruna. Tí, sum eg segði í áðni, so er náttúran sera vøkur í Føroyum. Hvat er betur enn ein still summarleita at ganga rundan um eitt

av vøtnum okkara, har lómar og aðrir fuglar halda til, og kanska vit siggja sílini springa.

Ella tú leitar vestur á eiðini ella gongur upp á fjøllini og nýtur útsýni yvir á hinar oyggjarnar. Um tú bert fer niðan í hagan, kemur tú at uppliva tað ríka fuglalívið, ið har er. Fuglalívið har gevur ein vissan hátiðardám av sær. Fuglarnir eru fegnir, hvør á sin hátt. Men kemur tú ov nær, so gera teir vart við seg. Líkurnar eins og ternurnar skjóta seg eftir sær.

Um tú tekur tinar gestir í bát, so kanst tú vísa teimum fuglalívið og náttúruna frá sjónum. Ella skuldi tú verið heppin og slopp.ð við onkrum bjargamanni niður í bakkan, so verður seinur dagur, tá tú gavst at fortelja tíni upplivili har frá.

Bjargamaður hevur sagt mær, hvussu teir fara um tað dýra virðið og laga sína veiðu eftir broytingunum í náttúruni.

Hann segði, at tað er gamalt at lata sildberarnar fara, tí so svøltu písurarnar ikki.

Tað eru fleiri, ið hava borið fram um at friða fuglin, meðan hann byggir sær reiður, meðan hann liggur á eggum og hevur ungar. Og farið eg eisini at taka undir við hesum, tí tað er ein rættur at vera til, eisini hjá teimum verjuleysu ungunum.

Góðu skótar og annars øll. Farið væl um náttúruna, og dálkið hana ikki. Tú veit, at tú eigur at fara frá tí staðið eins og tú komst til tað, latið einki rekast eftir sær. Vit eiga t røkta og fara væl um Guds gávu.

Gott sumar!